Turizm Akademik Dergisi
Tourism Academic Journal
www.turizmakademik.com

7500 Sayılı Kanun Sonrası Türkiye'de Turist Rehberliği İş Gücü Arzının Değerlendirilmesi*

Beybala TİMUR[a**]

[a] *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, ESKİŞEHİR, E-posta: beybalatimur@ogu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7514-1129*

Öz

Turist rehberliği mesleği, turizm sektörünün temel insan kaynağı bileşenlerinden biri olup son yıllarda eğitim sistemi, mesleğe giriş koşulları ve yasal düzenlemeler bağlamında yeniden tartışılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, 7500 sayılı Kanun sonrası gündeme gelen tartışmalar ışığında Türkiye'de turist rehberliği iş gücü arzının mevcut görünümünü yükseköğretim ve meslek örgütü verileri üzerinden betimsel olarak değerlendirmektir. Araştırmada doküman incelemesi ve ikincil veri analizi kullanılmış, Yükseköğretim Kurulu ve Turist Rehberleri Odaları Birliği tarafından yayımlanan resmi istatistikler incelenmiştir. Bulgular, turist rehberliği programlarında öğrenim gören öğrenci sayılarının ve mezun akışının son yıllarda arttığını, eğitim sisteminden gelen potansiyel arz havuzunun mevcut eylemli ve toplam ruhsatlı rehber stoğu karşısında dikkat çekici bir yoğunluğa ulaştığını göstermektedir. Ancak bu görünüm, kesin bir arz fazlası veya talep yetersizliği olarak değil, insan kaynağı planlaması açısından izlenmesi gereken arz yönlü bir gösterge olarak değerlendirilmelidir. Çalışma, turist rehberliği alanında öğrenci kontenjanları, mezun akışı, mesleğe geçiş süreçleri, yabancı dil yeterliliği ve sektörel talep göstergelerinin birlikte izlenmesine dayalı bütüncül bir kapasite planlama yaklaşımına ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Turist Rehberliği Eğitimi, İş Gücü Arzı, 7500 Sayılı Kanun, İnsan Kaynağı Planlaması.

Evaluating Tourist Guiding Labour Supply in Türkiye after Law No. 7500

Abstract

The tourist guiding profession is a key human resource component of the tourism sector and has recently been discussed in Türkiye in relation to educational capacity, entry requirements, and legal regulations. This study descriptively evaluates the current outlook of tourist guiding labour supply in Türkiye in light of debates following Law No. 7500. Drawing on document review and secondary data analysis, the study examines official statistics published by the Council of Higher Education and the Union of Chambers of Turkish Tourist Guides. The findings show that student enrolment in tourist guiding programs and graduate flows have increased in recent years. They also indicate that the potential supply pool generated by the education system has reached a notable level relative to the existing active and total licensed guide stock. However, this outlook should not be interpreted as definitive evidence of labour oversupply or insufficient demand. Rather, it should be considered a supply-side indicator for human resource planning. The study highlights the need for an integrated capacity planning approach that jointly monitors student quotas, graduate flows, professional entry processes, foreign language competencies, and sectoral demand indicators.

Keywords: Tourist Guiding Education, Labour Supply, Law No. 7500, Human Resource Planning.

JEL CODE: J44, J24, I23

Makalenin Geçmişi:
Gönderim Tarihi : 12. 03. 2026
Düzeltme : 29.04.2026
Kabul : 15.05.2026
Makale Türü : Araştırma Makalesi
DOI : 10.65981/touraj.1908078

Timur, B. (2026). 7500 Sayılı Kanun Sonrası Türkiye'de Turist Rehberliği İş Gücü Arzının Değerlendirilmesi, Turizm Akademik Dergisi, 13 (1), 167-184.

* Bu çalışma etik kurul gerektirmeyen çalışmalar arasında yer almaktadır.

** Sorumlu yazar E-posta: beybalatimur@ogu.edu.tr

GİRİŞ

Turist rehberleri, ziyaretçilerin destinasyonla kurduğu ilişkiyi şekillendiren, kültürel ve tarihsel bilgiyi yorumlayan, grup deneyimini yöneten ve destinasyon imajının oluşumuna katkı sunan temel turizm aktörleri arasında yer almaktadır. Bu nedenle turist rehberliği yalnızca bilgi aktarımına dayalı teknik bir faaliyet değil, kültürlerarası iletişim, destinasyon temsili, ziyaretçi memnuniyeti ve hizmet kalitesiyle ilişkili profesyonel bir meslek alanı olarak değerlendirilmektedir (Ap & Wong, 2001; Cohen, 1985; Pond, 1993). Mesleğin bu özelliği dolayısıyla turist rehberlerinin yeterlilikleri, turistik deneyimin niteliği ve destinasyonların sürdürülebilir rekabet gücü açısından önem taşımaktadır (Temizkan & Timur, 2020; Zengin vd., 2017).

Türkiye'de turist rehberliği mesleği uzun bir düzenleme geçmişine sahip olmakla birlikte, mesleğin yasal ve kurumsal çerçevesi özellikle 2012 yılında yürürlüğe giren 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile belirginleşmiştir. Bu kanun, mesleğe giriş koşulları, eğitim süreçleri, ruhsatname, çalışma kartı ve mesleğin icrasına ilişkin temel esasları düzenleyerek, turist rehberliğini yasal statüye sahip profesyonel bir meslek alanı olarak konumlandırmıştır (Çokişler, 2023; Zengin vd., 2017). Bu yapı içerisinde turist rehberliği eğitimi ile mesleğe geçiş süreçleri arasında güçlü bir bağ bulunmaktadır. Ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeylerde yürütülen turist rehberliği programları, belirli dönemlerde uygulanan farklı eğitim ve geçiş mekanizmalarıyla birlikte mesleğe yönelen potansiyel insan kaynağının ana kaynaklarını oluşturmaktadır (Aslan & Yenipınar, 2025; Keleş vd., 2024; Şengel & Demiroğlu, 2024; Temizkan & Timur, 2020).

Son yıllarda turist rehberliği mesleği hem eğitim kapasitesi hem de mesleğe giriş koşulları bakımından yeniden tartışılmaya başlanmıştır. Bu tartışmaların merkezinde, 27 Nisan 2024 tarihinde yürürlüğe giren 7500 sayılı Kanun ile 6326 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikler yer almaktadır. Söz konusu düzenleme, Türkçe rehberlik uygulaması, yabancı dil yeterliliği, farklı disiplinlerden mezun olanların mesleğe geçişi ve belirli dillerde rehber arzının desteklenmesi gibi başlıkları gündeme taşımıştır (Resmî Gazete, 2024; Uzun & Uçgun, 2025). Yeni düzenlemeler, bir yandan iç turizmde rehberlik hizmetine erişimi artırma ve belirli dil alanlarında insan kaynağı ihtiyacını karşılama potansiyeli taşırken, diğer yandan mesleki yeterlilikler, profesyonel sınırlar, eğitim standartları ve gelecekteki iş gücü arzı açısından izlenmesi gereken yeni tartışma alanları oluşturmaktadır (Aysin Örnek, 2025; Özkan vd., 2025; Şahin, 2025).

Doğal olarak, turist rehberliği mesleğini ilgilendiren konulardaki gelişmeler ve tartışma alanları akademik düzeyde de ele alınmakta ve turist rehberliği literatürü, mesleğin farklı boyutlarına ilişkin önemli bir birikim sunmaktadır. Bazı çalışmalar, turist rehberlerinin turist deneyimi, destinasyon imajı, kültürel aktarım ve hizmet kalitesi üzerindeki rolünü ele alırken (Ap & Wong, 2001; Cohen, 1985; Karagöz & Gürge, 2021), diğer bir araştırma alanı turist rehberliği eğitimi, müfredat yapıları, öğretim elemanı profilleri ve mesleğe giriş süreçleri üzerine odaklanmaktadır (Aslan & Yenipınar, 2025; Atay vd., 2022; Keleş vd., 2024; Şengel & Demiroğlu, 2024; Temizkan & Timur, 2020). Ayrıca rehberlerin çalışma koşulları, ücret sorunları, mesleki güvencesizlik, tükenmişlik ve mesleki bağlılık gibi konular da mesleğin sürdürülebilirliği açısından tartışılmaktadır (Pelit & Katırcıoğlu, 2018; Yetgin & Benligiray, 2019). Daha güncel çalışmalarda ise 7500 sayılı Kanun, Türkçe rehberlik uygulaması ve yabancı dil şartına ilişkin düzenlemeler, rehber adayları, öğrenciler ve profesyonel turist rehberleri açısından kariyer kaygısı, mesleki itibar, haksız rekabet algısı ve hizmet kalitesi tartışmalarıyla birlikte değerlendirilmektedir (Aysin Örnek, 2025; Can & Korkmaz, 2025; Çıkı vd., 2025; Düz, 2024; Özsoy, 2025; Şahin, 2025; Uzun & Uçgun, 2025).

Mevcut çalışmalar, turist rehberliği mesleğinin güncel sorunlarını ve 7500 sayılı Kanun'a ilişkin mesleki algıları anlamak açısından değerli katkılar sunmaktadır (Aysin Örnek, 2025; Can & Korkmaz, 2025; Çıkı vd., 2025; Düz, 2024; Özsoy, 2025; Şahin, 2025; Uzun & Uçgun, 2025). Bununla birlikte, literatürdeki eğilimler dikkate alındığında, öğrenci stoğu, mezun akışı ve mevcut rehber sayılarının aynı çerçevede ele alındığı arz yönlü çalışmaların sınırlı kaldığı görülmektedir (Karagöz & Gürge, 2021). Özellikle YÖK ve TUREB gibi kamuya açık kurumsal veri kaynaklarının birlikte kullanılarak turist rehberliği iş gücü arzına ilişkin betimsel bir görünüm sunulması, literatürde daha az işlenen bir alan olarak öne çıkmaktadır. Oysa mesleğe ilişkin güncel tartışmalar yalnızca mevzuat değişiklikleri, mesleki algılar veya kariyer kaygıları üzerinden değil, eğitim sisteminin ürettiği potansiyel iş gücü hacmi üzerinden de ele alınmalıdır (Aslan & Yenipınar, 2025; Şengel & Demiroğlu, 2024). Öğrenci sayılarındaki artış, mezun akışının sürekliliği ve mesleğe giriş kanallarındaki çeşitlenme, turist rehberliği iş gücü arzının gelecekte nasıl şekillenebileceğinin izlenmesini gerekli kılmaktadır (Atay vd., 2022; Keleş vd., 2024; Şengel & Demiroğlu, 2024). Çünkü planlama mekanizmalarıyla desteklenmeyen kapasite genişlemeleri, kariyer beklentileri, mesleğe geçiş oranları, çalışma koşulları, mesleki rekabet ve yabancı dil yeterliliğine dayalı uzmanlık yapısının uzun vadeli gelişimi açısından yeni araştırma soruları doğurabilmektedir (Aysin Örnek, 2025; Aysin Örnek & Karamustafa, 2025; Kürkçü, 2018; Pelit & Katırcıoğlu, 2018).

Bu araştırma, söz konusu literatür boşluğundan hareketle, 7500 sayılı Kanun sonrası gündeme gelen tartışmalar bağlamında Türkiye'de turist rehberliği iş gücü arzının mevcut görünümünü yükseköğretim ve meslek örgütü verileri üzerinden betimsel olarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda çalışma, turist rehberliği programlarında öğrenim gören öğrenci sayıları, mezun akışı ve mevcut eylemli/toplam ruhsatlı rehber sayılarını birlikte ele alarak eğitim sistemi tarafından üretilen potansiyel arz havuzunun mevcut rehber stoğu karşısındaki göreli büyüklüğünü incelemektedir.

Bu çerçevede çalışma, turist rehberliği eğitim sisteminden gelen öğrenci ve mezun stoğunun iş gücü arzı açısından nasıl bir görünüm oluşturduğunu ve bu görünümün 7500 sayılı Kanun sonrası mesleğe giriş, eğitim kapasitesi ve insan kaynağı planlaması tartışmaları açısından ne tür değerlendirme alanlarına işaret ettiğini ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmaktadır:

- Türkiye'de turist rehberliği programlarında öğrenim gören öğrenci sayıları ve mezun akışı yıllar içinde nasıl bir gelişim göstermektedir?
- Turist rehberliği eğitim sisteminden gelen öğrenci ve mezun stoğu, mevcut eylemli ve toplam ruhsatlı rehber sayılarıyla karşılaştırıldığında nasıl bir potansiyel iş gücü arzı görünümü ortaya koymaktadır?
- Bu arz görünümü, 7500 sayılı Kanun sonrası mesleğe giriş, eğitim kapasitesi ve insan kaynağı planlaması tartışmaları açısından hangi değerlendirme alanlarına işaret etmektedir?

Bu çalışma turist rehberliği literatürüne farklı açılardan katkı sunmaktadır. İlk olarak, 7500 sayılı Kanun sonrası tartışmaları yalnızca mevzuat değişiklikleri, mesleki algılar veya kariyer kaygıları üzerinden değil, eğitim sistemi tarafından üretilen potansiyel iş gücü arzı üzerinden değerlendirmektedir. İkinci olarak, yükseköğretimdeki öğrenci sayıları, mezun akışı ve mevcut eylemli/toplam ruhsatlı rehber sayılarını aynı değerlendirme çerçevesinde ele alarak turist rehberliği iş gücü arzına ilişkin betimsel bir görünüm sunmaktadır. Üçüncü olarak çalışma, mesleğe giriş koşulları, eğitim kapasitesi, yabancı dil yeterliliği ve insan kaynağı planlaması tartışmalarını sayısal göstergelerle ilişkilendirmektedir. Bu yönüyle politika yapıcılar, eğitim kurumları ve meslek örgütleri açısından izlenmesi gereken arz yönlü göstergelere dikkat çekmektedir.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Turist rehberliği iş gücü arzı, mevcut eylemli ya da toplam ruhsatlı rehber sayılarının ötesinde, eğitim sisteminden gelen öğrenci ve mezun akışı ile mesleğe geçiş süreçleri dikkate alınarak değerlendirildiğinde daha bütüncül biçimde anlaşılabilmektedir (Aysin Örnek, 2025; Şahin, 2025). Çünkü turist rehberliği alanında iş gücü arzı, yalnızca belirli bir dönemde fiilen çalışan rehberlerden değil; farklı eğitim düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerden, mezunlardan ve bu mezunların mesleğe kabul, ruhsatname ve çalışma kartı süreçlerinden oluşan çok aşamalı bir yapıdan etkilenmektedir (Kürkçü, 2018; Şengel & Demiroğlu, 2024; Temizkan & Timur, 2020). Bu nedenle turist rehberliği iş gücü arzının değerlendirilmesinde eğitim sistemi, mesleğe giriş mekanizmaları ve mesleki yeterlilik standartlarının birlikte ele alınması daha açıklayıcı bir çerçeve sunmaktadır (Aslan & Yenipınar, 2025; Atay vd., 2022; Uzun & Uçgun, 2025).

Bu kapsamda, çalışmada turist rehberliği iş gücü arzının yorumlanmasında iki temel kavramsal yaklaşımdan yararlanılmıştır. Bunlardan ilki, eğitim süreçlerinin iş gücü piyasasına zaman gecikmeli biçimde yansımasını açıklamak için kullanılan Cobweb kuramıdır (Ezekiel, 1938). İkincisi ise mesleğe giriş koşulları, ruhsatlandırma, yeterlilik standartları ve mesleki sınırlar açısından açıklayıcı bir çerçeve sunan mesleki kapanma/profesyonelleşme yaklaşımıdır (Wilensky, 1964). Bu yaklaşımlar çalışmada test edilen nedensel modeller olarak değil, öğrenci stoğu, mezun akışı ve mevcut rehber sayıları arasındaki ilişkinin yorumlanmasına yardımcı olan kavramsal araçlar olarak kullanılmaktadır. Vasıfsızlaşma ve prekaryalaşma tartışmaları ise ayrı birer teorik test alanı olarak değil, iş gücü arzındaki genişlemenin mesleki standartlar ve çalışma koşulları açısından doğurabileceği olası tartışma alanlarını yorumlamak amacıyla sınırlı biçimde ele alınmaktadır.

Cobweb Kuramı ve İş Gücü Arzındaki Zaman Gecikmeleri

Emek piyasalarında arz ve talep arasındaki uyumsuzlukların zaman gecikmeleri üzerinden ortaya çıkabileceğini açıklayan Cobweb kuramı, özellikle eğitim temelli mesleklerde önemli bir yorumlama zemini sunmaktadır (Hall, 2008; Witt & Witt, 1995). Bu yaklaşıma göre iş gücü arzı, geçmiş dönemlerde oluşan talep sinyallerine göre şekillenebilmekte ve eğitim süreçlerinin gerektirdiği zaman nedeniyle iş gücü piyasasına gecikmeli olarak yansıyabilmektedir. Bu durum, arzın talep koşullarına eş zamanlı tepki verememesine ve dönemsel arz fazlası ya da arz yetersizliği gibi dalgalanmaların ortaya çıkmasına yol açabilmektedir (Ezekiel, 1938).

Turist rehberliği mesleği de eğitim süresine bağlı gecikmeli arz dinamiklerinin izlenebildiği mesleklerden biridir. Ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeylerdeki farklı eğitim yolları, iş gücü piyasasına farklı zamanlarda yansıyabilecek çok katmanlı bir arz yapısı oluşturmaktadır (Şengel & Demiroğlu, 2024). Eğitim

kontenjanlarının ve program kapasitesinin geçmiş dönemlerdeki turizm büyüme beklentileri doğrultusunda genişlemesi, mezunların iş gücü piyasasına giriş döneminde sektörel koşullarla tam olarak örtüşmeyen bir arz görünümü ortaya çıkarabilmektedir (Kürkçü, 2018). Bu nedenle turist rehberliği iş gücü arzının yalnızca mevcut rehber sayısı üzerinden değil, eğitim sisteminin ürettiği öğrenci stoğu ve mezun akışı üzerinden de değerlendirilmesi gerekliliği doğmaktadır (Aysin Örnek, 2025; Şahin, 2025). Bu noktada Cobweb yaklaşımı, eğitim sisteminde biriken öğrenci ve mezun stoğunun iş gücü piyasasına zaman gecikmeli biçimde yansıyabileceğini açıklamak ve potansiyel arz havuzunun mevcut rehber stoğu karşısındaki göreli büyüklüğünü yorumlamak için kavramsal bir dayanak sunmaktadır.

Mesleki Kapanma ve Mesleğe Giriş Bariyerleri

Mesleki kapanma yaklaşımı, profesyonel meslekle-rin kurumsal sınırlarını hangi eğitim, yeterlilik ve lisanslama mekanizmaları aracılığıyla oluşturduğunu tartışmak için yararlı bir kavramsal çerçeve sunmaktadır. Wilensky'ye (1964) göre profesyonel meslekler, belirli eğitim süreçleri, uzmanlık standartları ve mesleğe giriş koşulları yoluyla mesleki otorite ve statü kazanmaktadır. Turist rehberliği mesleğinde de eğitim, yabancı dil yeterliliği, uygulama gezileri, ruhsatname ve çalışma kartı gibi mekanizmalar, mesleğe giriş sürecinin yanı sıra mesleğin profesyonel sınırlarının korunması açısından önem taşımaktadır (Akyüz, 2026; Şengel & Demiroğlu, 2024; Uzun & Uçgun, 2025).

Bu çerçevede turist rehberliği iş gücü arzının yalnızca mezun sayıları üzerinden değil, mezunların mesleğe geçiş süreçleriyle birlikte değerlendirilmesi daha bütüncül bir bakış sunmaktadır. Eğitim sisteminden gelen öğrenci ve mezun stoğu potansiyel bir arz havuzuna işaret ederken, mesleğe kabul süreçleri, yeterlilik koşulları, ruhsatname ve çalışma kartı uygulamaları bu potansiyel havuzun eylemli rehberliğe dönüşme sürecini etkileyen kurumsal unsurlar arasında yer almaktadır (Aslan & Yenipınar, 2025; Şengel & Demiroğlu, 2024). Bu nedenle mesleki kapanma yaklaşımı, çalışmanın arz yönlü değerlendirme mantığını mesleki yeterlilikler ve giriş koşulları bağlamında yorumlamaya katkı sağlamaktadır.

7500 sayılı Kanun sonrasında Türkçe rehberlik, yabancı dil şartı, farklı disiplinlerden mezun olanların mesleğe geçişi ve kısa süreli eğitim programları gibi konular, turist rehberliği mesleğinin profesyonel sınırlarına ilişkin tartışmaları daha görünür hâle getirmiştir (Akyüz, 2026; Özkan vd., 2025; Özsoy, 2025). Bu gelişmeler, bir yandan iş gücü arzını çeşitlendirme ve belirli alanlarda insan kaynağı ihtiyacını karşılama potansiyeli taşırken, diğer yandan mesleki standartlar, uzmanlık yapısı ve eğitim yeterlilikleri açısından izlenmesi gereken yeni tartışma alanları oluşturmaktadır (Aysin Örnek, 2025; Can & Korkmaz, 2025; Çıkı vd., 2025; Şahin, 2025; Uzun & Uçgun, 2025). Bu nedenle bu çalışmada mesleki kapanma yaklaşımı, turist rehberliği iş gücü arzının mezun sayıları, mesleğe geçiş koşulları ve yeterlilik mekanizmalarıyla birlikte değerlendirilmesine yardımcı olan kavramsal bir dayanak olarak kullanılmaktadır.

Mesleki Uzmanlık, Çalışma Koşulları ve Olası Risk Alanları

Turist rehberliği mesleği kültürel bilgi birikimi, iletişim becerileri, yabancı dil yetkinliği, tarihsel anlatı kapasitesi ve grup yönetimi gibi çok boyutlu bir uzmanlık yapısına dayanmaktadır (Akdu & Akdu, 2024; Ap & Wong, 2001; Cohen, 1985; Çıkı vd., 2025). Bu nedenle turist rehberliği iş gücü arzındaki genişleme, yalnızca öğrenci ve mezun sayılarındaki artış olarak değil, mesleki yeterliliklerin, uzmanlık standartlarının ve hizmet niteliğinin sürdürülebilirliği açısından da değerlendirilmelidir (Aslan & Yenipınar, 2025; Şengel & Demiroğlu, 2024; Temizkan & Timur, 2020). Eğitim süreçlerinin çeşitlenmesi ve mesleğe giriş kanallarının genişlemesi, insan kaynağına erişimi artırma potansiyeli taşırken, mesleki uzmanlığın hangi standartlarla korunacağı sorusunu da daha görünür hâle getirmektedir (Aysin Örnek, 2025; Çokişler, 2022; Uzun & Uçgun, 2025).

Bu noktada vasıfsızlaşma yaklaşımı, turist rehberliği alanındaki potansiyel arz genişlemesini mesleki uzmanlık ve yeterlilik standartları açısından yorumlamak için işlevsel bir kavramsal zemin sunmaktadır. Braverman'ın (1974) tartıştığı biçimiyle vasıfsızlaşma, uzmanlık gerektiren işlerin standartlaşma ve kolay ikame edilebilirlik süreçleriyle nasıl dönüşebileceğine odaklanmaktadır. Turist rehberliği bağlamında bu yaklaşım, mesleğe yönelen insan kaynağının niceliksel büyüklüğü kadar, bu insan kaynağının sahip olduğu bilgi, dil, anlatı, iletişim ve destinasyon yeterliliklerinin de dikkate alınmasını gerekli kılan bir tartışma alanı açmaktadır (Akyüz, 2026; Can & Korkmaz, 2025; Şahin, 2025).

Benzer şekilde, turist rehberliği mesleğinin sezonluk, esnek ve talep dalgalanmalarına açık çalışma yapısı, iş gücü arzındaki değişimlerin çalışma koşullarıyla birlikte ele alınmasını önemli kılmaktadır. Turist rehberlerinin gelir dalgalanmaları, sezonluk çalışma düzeni, iş sürekliliği ve mesleki güvencelerine ilişkin sorunlar daha önceki çalışmalarda da tartışılmıştır (Akyüz, 2026; İlhan & Soybalı, 2018; Pelit & Katırcıoğlu, 2018; Yetgin & Benligiray, 2019). Standing'in (2011) prekaryalaşma yaklaşımı, bu tür düzensiz, parçalı ve güvencesiz çalışma biçimlerini anlamlandırmak için uygun bir çerçeve sunmaktadır. Bu bağlamda prekaryalaşma tartışması, po-

tansiyel arz yoğunluğunun rehberlerin çalışma sürekliliği, gelir istikrarı ve mesleki rekabet koşullarıyla birlikte değerlendirilmesine katkı sağlamaktadır (Aysin Örnek, 2025; Çıkı vd., 2025; Özsoy, 2025; Şahin, 2025).

Bu nedenle çalışmada vasıfsızlaşma ve prekaryalaşma kavramları, turist rehberliği iş gücü arzının sayısal büyüklüğünü hesaplamak için değil, bu büyüklüğün mesleki uzmanlık ve çalışma koşullarıyla ilişkisini yorumlamak için kullanılmaktadır. Öğrenci stoğu, mezun akışı ve mevcut rehber sayıları üzerinden ortaya konulan potansiyel arz görünümü, mesleğe giriş koşulları, yeterlilik standartları, yabancı dil kapasitesi, çalışma sürekliliği ve gelir istikrarı gibi boyutlarla birlikte ele alındığında daha anlamlı hâle gelmektedir (Aslan & Yenipınar, 2025; Şengel & Demiroğlu, 2024).

Özetle, çalışmada Cobweb yaklaşımı arzın zaman gecikmeli yapısını, mesleki kapanma/profesyonelleşme yaklaşımı mesleğe giriş ve yeterlilik mekanizmalarını, vasıfsızlaşma ve prekaryalaşma tartışmaları ise potansiyel arz yoğunluğunun mesleki uzmanlık ve çalışma koşullarıyla ilişkisini açıklamak için kullanılmaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Tasarımı

Bu çalışma, Türkiye'de turist rehberliği iş gücü arzının mevcut görünümünü kamuya açık resmi istatistikler ve mevzuat metinleri üzerinden değerlendiren betimsel bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Araştırmada, turist rehberliği eğitim sisteminden gelen öğrenci ve mezun akışı ile mevcut rehber stoğu birlikte ele alınarak 7500 sayılı Kanun sonrası gündeme gelen mesleğe giriş, eğitim kapasitesi ve insan kaynağı planlaması tartışmalarına arz yönlü bir değerlendirme zemini sunulmaktadır.

Çalışmada mevzuat metinleri doküman incelemesi yoluyla, resmi istatistikler ise ikincil veri analizi yaklaşımıyla değerlendirilmiştir. Doküman incelemesi, yazılı ve kurumsal belgelerin araştırma amacı doğrultusunda sistematik biçimde incelenmesine olanak tanırken; ikincil veri analizi, daha önce kurumlar tarafından üretilmiş veri setlerinin yeni bir araştırma sorusu çerçevesinde yeniden yorumlanmasını mümkün kılmaktadır (Bowen, 2009; Johnston, 2014). Bu çerçevede çalışma, turist rehberliği eğitim sistemi tarafından üretilen potansiyel arz havuzunun mevcut eylemli ve toplam ruhsatlı rehber sayıları karşısındaki göreli büyüklüğünü betimsel olarak incelemektedir.

Veri Kaynakları ve Kapsam

Araştırmada iki temel resmi veri kaynağı kullanılmıştır. İlk veri kaynağı, Yükseköğretim Kurulu tarafından yayımlanan Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi istatistikleridir. Bu veri kaynağından Türkiye'de turist rehberliği alanındaki ön lisans, lisans ve tezsiz yüksek lisans programlarında öğrenim gören öğrenci sayıları ile bu programlardan mezun olan öğrenci sayıları eğitim kademelerine göre derlenmiştir. Çalışmada, 2026 Mart ayında ilgili veri tabanında yayımlanmış mevcut son veriler dikkate alınmıştır. Öğrenci sayıları için 2019–2020 ile 2024–2025 eğitim-öğretim yılları; mezun sayıları için ise 2016–2017 ile 2023–2024 mezuniyet yılları kullanılmıştır (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2026).

İkinci veri kaynağı, Turist Rehberleri Odaları Birliği tarafından yayımlanan turist rehberi istatistikleridir. Bu veriler, Türkiye'deki eylemli ve eylemsiz turist rehberlerinin sayısını göstermektedir. 2026 Mart ayı TUREB verilerine göre Türkiye'de toplam 14.827 turist rehberi bulunmakta olup bunların 10.824'ü eylemli, 4.003'ü ise eylemsiz rehber statüsündedir (Turist Rehberleri Odaları Birliği [TUREB], 2026).

Bu çalışmada eylemli rehber, çalışma kartı alarak mesleği fiilen icra etme yetkisine sahip turist rehberini, eylemsiz rehber ise ruhsatnameye sahip olmakla birlikte ilgili dönemde çalışma kartı almayan veya mesleği fiilen icra etmeyen turist rehberini ifade etmektedir (Resmî Gazete, 2024). Toplam ruhsatlı rehber sayısı, eylemli ve eylemsiz rehberlerin toplamı olarak değerlendirilmiştir.

Analiz Süreci

Analiz süreci üç aşamada yürütülmüştür. İlk aşamada, turist rehberliği programlarında öğrenim gören öğrenci sayıları ve bu programlardan mezun olan öğrenci sayıları eğitim düzeylerine ve yıllara göre betimlenmiştir. Bu aşamada ön lisans, lisans ve tezsiz yüksek lisans programlarındaki öğrenci ve mezun sayılarının dönemsel değişimi incelenmiş, böylece eğitim sisteminden gelen öğrenci stoğu ve mezun akışının genel görünümü ortaya konulmuştur.

İkinci aşamada, programların olağan eğitim süreleri dikkate alınarak mevcut öğrenci stoğunun ilerleyen yıllarda mezun akışına dönüşme potansiyeli değerlendirilmiştir. Ön lisans programları için iki yıl, lisans programları için dört yıl ve tezsiz yüksek lisans programları için bir yıl esas alınmıştır. Tezsiz yüksek lisans programları bazı üniversitelerde akademik takvim bakımından üç yarıyıla yayılan bir yapı gösterebilmekle birlikte, ders ve dönem projesi yükünün olağan tamamlanma pratiği dikkate alındığında bir yıllık mezun akışı varsayımı betimsel değerlendirme açısından işlevsel görülmüştür. Bu süreler, tüm öğrencilerin ilgili sürede mezun olacağına ilişkin kesin bir varsayım olarak değil, eğitim sisteminden iş gücü piyasasına yönelen potansiyel mezun akışını yorumlamak için kullanılan yaklaşık bir çerçeve olarak değerlendirilmiştir.

Üçüncü aşamada, öğrenci ve mezun sayıları TUREB tarafından yayımlanan eylemli ve toplam ruhsatlı rehber sayılarıyla karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma, eğitim sistemi tarafından üretilen potansiyel arz havuzunun mevcut rehber stoğu karşısındaki göreli büyüklüğünü değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Bu aşamada hem eylemli rehber sayısı hem de toplam ruhsatlı rehber sayısı ayrı referans noktaları olarak kullanılmıştır.

Potansiyel Arz Yoğunluğu Göstergesi

Turist rehberliği eğitim sisteminden gelen potansiyel arzın mevcut rehber stoğu karşısındaki göreli büyüklüğünü değerlendirmek amacıyla betimsel bir oran hesaplanmıştır. Bu oran, çalışmada Potansiyel Arz Yoğunluğu Göstergesi (PAYG) olarak adlandırılmıştır. Gösterge, eğitim sistemi tarafından üretilen öğrenci ve mezun havuzunun mevcut rehber sayılarıyla karşılaştırılmasına dayanmaktadır.

Potansiyel Arz Yoğunluğu = Toplam Potansiyel Arz / Referans Rehber Sayısı

Bu çalışmada toplam potansiyel arz, turist rehberliği programlarında kayıtlı öğrenciler ile 2016–2017 ve 2023–2024 dönemleri arasında turist rehberliği programlarından mezun olan bireylerin toplamı olarak tanımlanmıştır. Referans rehber sayısı iki farklı biçimde ele alınmıştır. İlk hesaplamada toplam potansiyel arz eylemli rehber sayısına, ikinci hesaplamada ise toplam ruhsatlı rehber sayısına oranlanmıştır. Böylece eğitim sisteminden gelen potansiyel arz havuzunun hem fiilen çalışma kartına sahip rehberler hem de toplam ruhsatlı rehber stoğu karşısındaki göreli büyüklüğü ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

PAYG, turist rehberliği iş gücü piyasasında kesin bir arz fazlası bulunduğunu veya mevcut rehber sayısının sektörün gerçek talep kapasitesini temsil ettiğini varsaymamaktadır. Öğrencilerin tamamının mezun olmayabileceği, mezunların tamamının Mesleğe Kabul Sınavı, uygulama gezisi, ruhsatname ve çalışma kartı gibi mesleğe geçiş süreçlerini tamamlayarak eylemli rehberliğe yönelmeyebileceği dikkate alınmalıdır. Bu nedenle gösterge, fiili istihdamı değil, eğitim sistemi tarafından üretilen potansiyel arz büyüklüğünün mevcut rehber stoğu karşısındaki göreli yoğunluğunu görünür kılan betimsel bir karşılaştırma aracı olarak değerlendirilmiştir.

Etik Beyanı ve Yorumlama Sınırları

Araştırma yalnızca kamuya açık resmi istatistikler, yayımlanmış kurumsal veriler ve mevzuat metinlerine dayanmaktadır. İnsan katılımcılardan doğrudan veri toplanmamış, kişisel veri işlenmemiş ve anket, görüşme, odak grup ya da deneysel uygulama yapılmamıştır. Bu nedenle çalışma, etik kurul izni gerektiren insan katılımcılı araştırmalar kapsamında değerlendirilmemektedir.

Bulgular yorumlanırken çalışmanın ikincil veri kaynaklarına dayandığı dikkate alınmalıdır. YÖK (2026) ve TUREB (2026) tarafından yayımlanan resmi istatistikler öğrenci, mezun ve rehber sayılarını göstermekte; ancak rehberlerin yıllık çalışma günleri, gelir düzeyleri, mezunların mesleğe geçiş oranları, organize tur hacmi, seyahat acentelerinin rehber talebi veya dil bazlı rehber ihtiyacı gibi değişkenleri içermemektedir. Bu nedenle çalışma, turist rehberliği iş gücü arzına ilişkin arz yönlü ve betimsel bir görünüm sunmakta; bulgular kesin bir arz-talep dengesi analizi veya 7500 sayılı Kanun'un nedensel etkilerine ilişkin bir ölçüm olarak değerlendirilmemelidir.

BULGULAR

Turist Rehberliği Programlarında Öğrenci Stoğunun Gelişimi

Turist rehberliği iş gücü piyasasının mevcut yapısını değerlendirebilmek için öncelikle yükseköğretim sistemindeki öğrenci stoğunun incelenmesi gerekmektedir. Tablo 1'de turist rehberliği alanında ön lisans, lisans ve tezsiz yüksek lisans programlarında öğrenim gören öğrenci sayıları sunulmaktadır.

Tablo 1'de yer alan veriler incelendiğinde, turist rehberliği programlarında öğrenim gören toplam öğrenci sayısının 2019–2020 eğitim-öğretim yılında

Tablo 1. Turist Rehberliği Programlarında Öğrenim Gören Öğrenci Sayıları (2019–2025)

Eğitim-Öğretim Yılı	Ön Lisans	Lisans	Tezsiz YL	Toplam
2019-2020	4.376	6.564	359	11.299
2020-2021	4.586	7.875	393	12.854
2021-2022	4.808	8.783	471	14.062
2022-2023	5.314	9.815	536	15.665
2023-2024	5.741	10.316	686	16.743
2024-2025	5.973	10.682	517	17.172

Kaynak: Yazar tarafından YÖK (2026) verilerinden derlenmiştir.

11.299 iken 2024–2025 döneminde 17.172'ye yükseldiği görülmektedir. Bu artış, yaklaşık altı yıllık dönemde öğrenci stoğunda yaklaşık %52'lik bir büyümeye işaret etmektedir.

Eğitim düzeyleri açısından değerlendirildiğinde, lisans programlarının turist rehberliği eğitim sistemindeki en büyük öğrenci kitlesini oluşturduğu görülmektedir. Bununla birlikte tezsiz yüksek lisans programlarındaki öğrenci sayısında da dönemsel artışlar dikkat çekmektedir. 2019–2020 döneminde 359 olan tezsiz yüksek lisans öğrenci sayısı, 2023–2024 döneminde 686'ya yükselmiş, 2024–2025 döneminde ise 517 olarak gerçekleşmiştir.

Bu bulgular, turist rehberliği eğitim sisteminde son yıllarda kademeli bir kapasite genişlemesi olduğunu göstermektedir. Artan öğrenci stoğu, önümüzdeki yıllarda iş gücü piyasasına yansıyabilecek potansiyel mezun akışının izlenmesini gerekli kılmaktadır.

Mezun Üretim Hızındaki Değişim

Turist rehberliği iş gücü arzının değerlendirilmesinde yalnızca mevcut öğrenci stoğunun değil, eğitim sisteminin yıllık mezun üretim kapasitesinin de dikkate alınması gerekmektedir. Tablo 2'de 2016–2024 yılları arasında turist rehberliği programlarından mezun olan öğrenci sayıları sunulmaktadır.

Tablo 2'de görüldüğü üzere turist rehberliği programlarından mezun olan öğrenci sayısı son yıllarda belirgin bir artış eğilimi göstermektedir. 2016–2017 yılında toplam mezun sayısı 982 iken bu sayı 2023–2024 döneminde 2.703'e yükselmiştir. Mezun sayılarındaki değişimin eğitim düzeylerine göre dağılımı Şekil 1'de sunulmaktadır.

Tablo 2. Turist Rehberliği Programlarından Mezun Sayıları (2016–2024)

Mezuniyet Yılı	Ön Lisans	Lisans	Tezsiz YL	Toplam
2016-2017	539	434	9	982
2017-2018	555	629	46	1.230
2018-2019	537	781	132	1.450
2019-2020	814	1.021	241	2.076
2020-2021	1.057	1.078	291	2.426
2021-2022	797	1.132	194	2.123
2022-2023	933	1.354	395	2.682
2023-2024	941	1.347	415	2.703

Kaynak: Yazar tarafından YÖK (2026) verilerinden derlenmiştir.

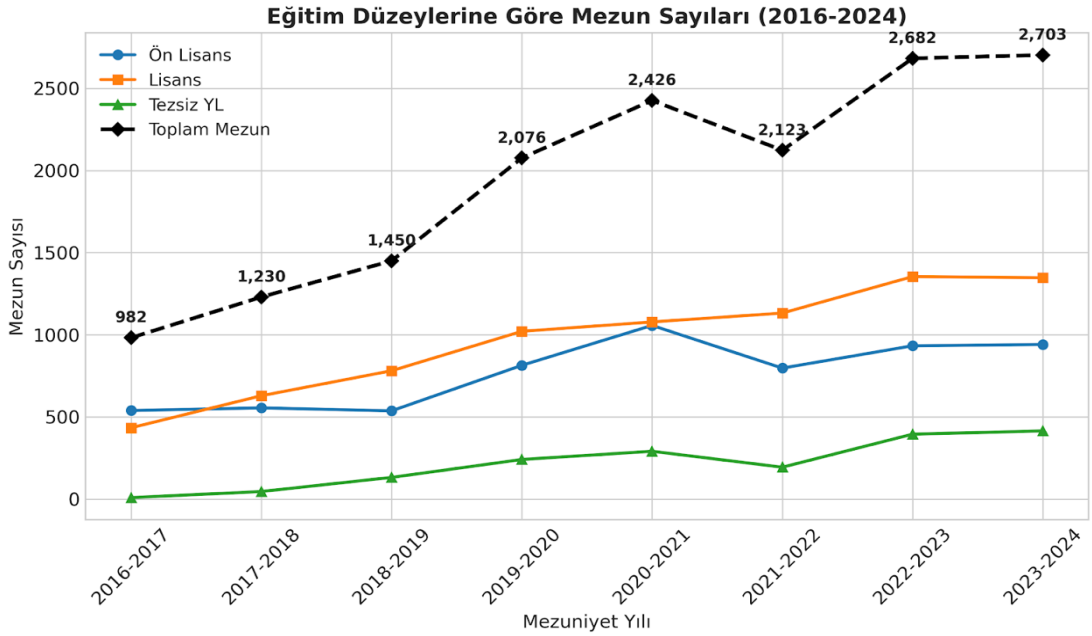
Şekil 1 incelendiğinde mezun üretiminde özellikle lisans programlarının önemli bir paya sahip olduğu görülmektedir. Bununla birlikte ön lisans ve tezsiz yüksek lisans programları da toplam mezun sayısındaki artışa katkı sağlamaktadır.

Verilerin ortalama değerleri incelendiğinde, 2016–2024 döneminde yıllık ortalama mezun sayısının yaklaşık 1.959 kişi olduğu, son beş yıllık dönemde ise bu ortalamanın yaklaşık 2.400 kişiye yükseldiği görülmektedir. Bu durum, turist rehberliği eğitim sisteminin mezun üretim kapasitesinde dikkate değer bir artış eğilimi bulunduğuna işaret etmektedir.

Mevcut Öğrenci Stoğunun Gelecekteki Arz Potansiyeli

Turist rehberliği programlarında öğrenim gören mevcut öğrenci stoğu, eğitim sisteminin önümüzdeki yıllarda iş gücü piyasasına önemli sayıda mezun suna-

bileceğine işaret etmektedir. 2024–2025 yılı itibarıyla turist rehberliği programlarında öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 17.172'dir.

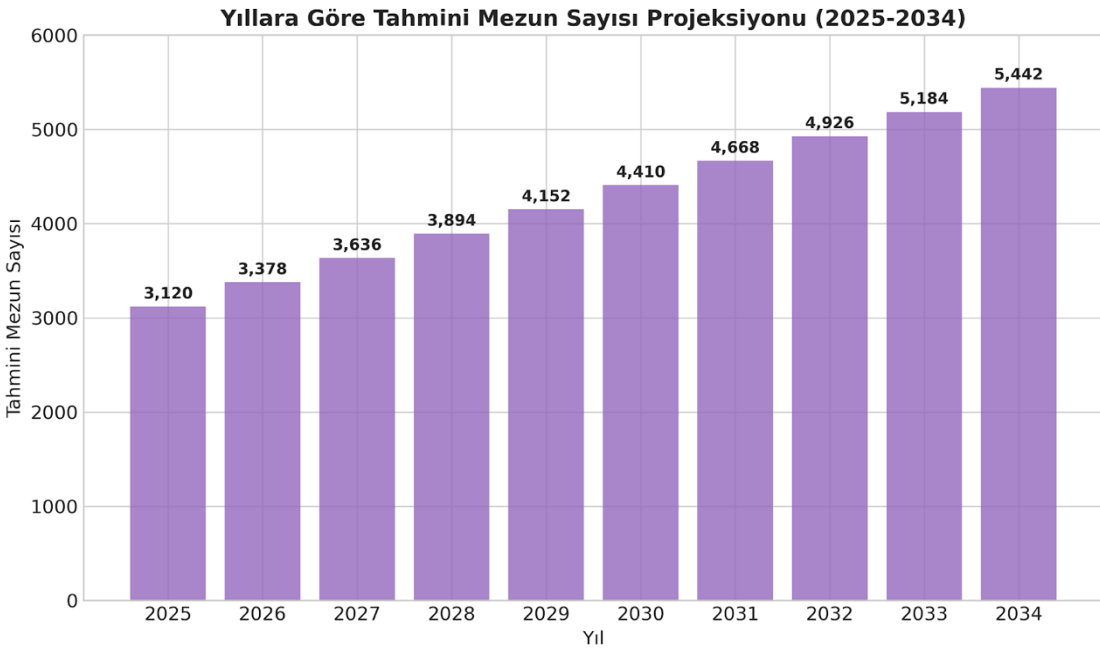

Şekil 1. Eğitim Düzeylerine Göre Mezun Sayıları (2016–2024)

Program süreleri dikkate alındığında bu öğrencilerin bir bölümünün önümüzdeki yıllarda mezun akışına dönüşmesi beklenebilir. Mevcut mezun üretim hızının devam ettiği varsayımı altında oluşturulan betimsel senaryo Şekil 2'de sunulmaktadır.

Betimsel senaryo sonuçları, turist rehberliği eğitim sisteminin mevcut mezun üretim eğiliminin sürmesi hâlinde 2025–2029 döneminde yaklaşık 12.000, 2025–2034 döneminde ise yaklaşık 24.000 yeni mezun üretebileceğine işaret etmektedir.

Bu nedenle söz konusu değerler, kesin bir gelecek tahmini olarak değil, eğitim sisteminden kaynaklana

Şekil 2. Turist Rehberliği Mezun Sayısına İlişkin Betimsel Senaryo (2025–2034)

bilecek potansiyel arz büyüklüğünü görünür kılan betimsel bir senaryo olarak değerlendirilmelidir.

Mevcut Rehber Sayısı ile Potansiyel Arzın Karşılaştırılması

TUREB (2026) verilerine göre Türkiye'de toplam 14.827 turist rehberi bulunmaktadır. Bunların 10.824'ü eylemli, 4.003'ü ise eylemsiz rehber statüsündedir.

Bu veriler mevcut öğrenci ve mezun verileriyle birlikte değerlendirildiğinde turist rehberliği iş gücü piyasasında önemli bir potansiyel arz büyüklüğü ortaya çıkmaktadır. Mevcut kayıtlı öğrenci sayısı 17.172 iken yıllık ortalama mezun üretimi yaklaşık 2.400 kişi civarındadır. Bu eğilimin devam ettiği varsayımı altında, önümüzdeki on yıllık dönemde turist rehberliği eğitim sisteminden yaklaşık 24.000 yeni mezun üretilebileceği hesaplanmaktadır. Bu değer, mezunların tamamının mesleğe gireceği anlamına gelmemekte, yalnızca eğitim sisteminin mevcut eğilimler altında oluşturabileceği potansiyel mezun hacmini göstermektedir.

Bu bulgular, turist rehberliği iş gücü arzının yalnızca mevcut eylemli rehber sayısı üzerinden değil, eğitim sisteminden gelen öğrenci stoğu ve mezun akışı dikkate alınarak değerlendirilmesinin yararlı olacağını göstermektedir.

Tablo 3. Turist Rehberliği İş Gücü Piyasasında Potansiyel Arz Yoğunluğu Göstergesi

Gösterge	**Değer**
Eylemli rehber sayısı	10.824
Toplam ruhsatlı rehber sayısı	14.827
2016–2024 mezun sayısı	15.672
Kayıtlı öğrenci sayısı	17.172
Potansiyel arz havuzu	32.844
Potansiyel Arz Yoğunluğu Göstergesi	**Değer**
Eylemli rehber bazlı potansiyel arz yoğunluğu	3,03
Toplam ruhsatlı rehber bazlı potansiyel arz yoğunluğu	2,21

Kaynak: Yazar tarafından YÖK (2026) ve TUREB (2026) verilerinden yararlanılarak hesaplanmıştır.

Turist Rehberliği İş Gücü Piyasasında Potansiyel Arz Yoğunluğu

Turist rehberliği eğitim sisteminden gelen potansiyel arzın mevcut rehber stoğu karşısındaki göreli büyüklüğünü değerlendirebilmek amacıyla bu çalışmada Potansiyel Arz Yoğunluğu Göstergesi hesaplanmıştır. Bu gösterge, eğitim sistemi tarafından üretilen potansiyel iş gücü arzının mevcut eylemli ve toplam ruhsatlı rehber sayılarıyla karşılaştırılmasına dayanmaktadır.

TUREB (2026) verilerine göre Türkiye'de 10.824 eylemli ve 4.003 eylemsiz olmak üzere toplam 14.827 ruhsatlı turist rehberi bulunmaktadır. Buna karşılık YÖK (2026) istatistikleri, 2016–2024 döneminde turist rehberliği programlarından toplam 15.672 kişinin mezun olduğunu ve 2024–2025 öğretim yılı itibarıyla programlarda 17.172 öğrencinin bulunduğunu göstermektedir. Bu veriler birlikte değerlendirildiğinde, öğrenci ve mezunlardan oluşan potansiyel arz havuzunun 32.844 kişiye ulaştığı hesaplanmaktadır.

Eğitim sistemi tarafından üretilen potansiyel arzın mevcut rehber stoğu karşısındaki göreli büyüklüğünü göstermek amacıyla iki ayrı oran hesaplanmıştır. İlk oran, potansiyel arz havuzunun eylemli rehber sayısına bölünmesiyle, ikinci oran ise potansiyel arz havuzunun toplam ruhsatlı rehber sayısına bölünmesiyle elde edilmiştir. Hesaplanan değerler Tablo 3'te sunulmaktadır.

Tablo 3'te yer alan sonuçlar, turist rehberliği eğitim sisteminden gelen potansiyel arz havuzunun mevcut rehber stoğu karşısında dikkat çekici bir yoğunluğa ulaştığını göstermektedir. Eylemli rehber sayısı referans alındığında, potansiyel arz havuzunun mevcut eylemli rehber sayısının yaklaşık üç katına karşılık geldiği görülmektedir. Toplam ruhsatlı rehber sayısı referans alındığında ise bu oran yaklaşık 2,21 düzeyindedir.

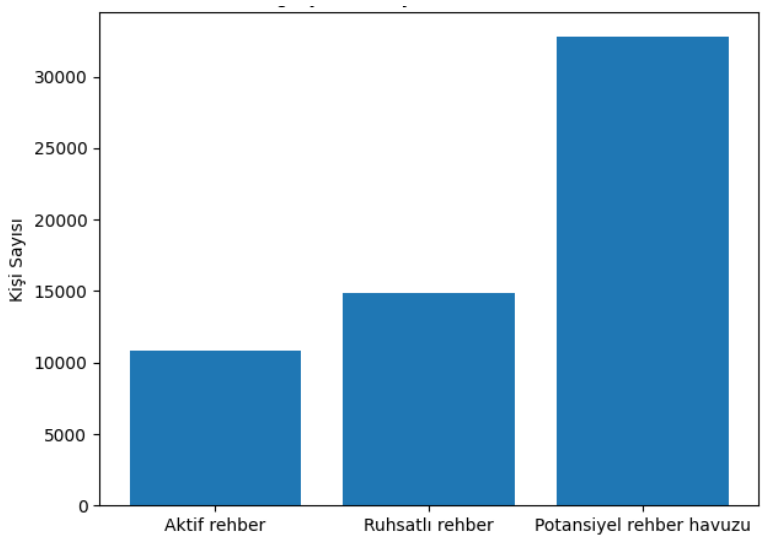
Bu bulgular, turist rehberliği iş gücü piyasasında kesin bir arz fazlası bulunduğu şeklinde yorumlanmamalıdır. Öğrencilerin tamamının mezun olmayabileceği, mezunların tamamının mesleğe kabul, ruhsatname ve çalışma kartı süreçlerini tamamlayarak eylemli rehberliğe yönelmeyebileceği dikkate alınmalıdır. Ayrıca mevcut eylemli rehber sayısı, sektörün gerçek talep kapasitesini tam olarak temsil eden bir değişken değildir. Bu nedenle Potansiyel Arz Yoğunluğu Göstergesi, fiili istihdam baskısını ölçen bir gösterge olarak değil, eğitim sistemi kaynaklı potansiyel arz büyüklüğünü mevcut rehber stoğu ile karşılaştırmalı biçimde görünür kılan betimsel bir gösterge olarak değerlendirilmelidir.

Turist rehberliği iş gücü piyasasında potansiyel arz havuzunun mevcut rehber sayılarıyla karşılaştırılması Şekil 3'te görselleştirilmektedir.

Şekil 3'te görüldüğü üzere, potansiyel arz havuzu mevcut eylemli ve toplam ruhsatlı rehber sayılarının üzerinde bir büyüklüğe sahiptir. Bu görünüm, turist rehberliği iş gücü arzının yalnızca mevcut çalışan sayısı üzerinden değil, eğitim sistemi tarafından üretilen öğrenci ve mezun stoğu üzerinden de izlenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla bulgular, turist rehberliği alanında insan kaynağı planlamasının öğrenci kontenjanları, mezun akışı, mesleğe geçiş süreçleri ve sektörel talep göstergeleri birlikte değerlendirilerek ele alınmasının önemine işaret etmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışma, 7500 sayılı Kanun sonrası turist rehberliği mesleğine ilişkin tartışmalar bağlamında Türkiye'de turist rehberliği iş gücü arzının mevcut görünümünü yükseköğretim sistemi ve meslek örgütü verileri üzerinden değerlendirmiştir. Bulgular, turist rehberliği programlarında öğrenim gören öğrenci sayılarının son yıllarda arttığını, mezun akışının düzenli biçimde büyüdüğünü ve eğitim sistemi tarafından üretilen potansiyel arz havuzunun mevcut rehber stoğu karşısında dikkat çekici bir büyüklüğe ulaştığını göstermektedir. Bu görünüm, turist rehberliği iş gücü arzının yalnızca mevcut eylemli rehber sayıları üzerinden değil, eğitim

Şekil 3. Turist Rehberliği İş Gücü Piyasasında Potansiyel Arz Yoğunluğu Dinamikleri

sisteminde biriken öğrenci ve mezun akışı dikkate alınarak izlenmesinin yararlı olacağını ortaya koymaktadır.

Çalışmada hesaplanan Potansiyel Arz Yoğunluğu Göstergesi, öğrenci ve mezunlardan oluşan potansiyel arz havuzunun mevcut rehber stoğu karşısındaki göreli büyüklüğünü göstermektedir. YÖK (2026) ve TUREB (2026) verilerinden hareketle yapılan hesaplamalarda potansiyel arz havuzunun 32.844 kişiye ulaştığı görülmüştür. Bu büyüklük, eylemli rehber sayısı referans alındığında 3,03, toplam ruhsatlı rehber sayısı referans alındığında ise 2,21 düzeyinde bir potansiyel arz yoğunluğuna karşılık gelmektedir. Bu oranlar, turist rehberliği iş gücü piyasasında doğrudan bir arz fazlası bulunduğu anlamına gelmemektedir. Ancak eğitim sistemi kaynaklı potansiyel arzın mevcut rehber stoğu karşısındaki göreli büyüklüğünün insan kaynağı planlaması açısından düzenli biçimde izlenmesi gereken bir alan oluşturduğunu göstermektedir.

Bulgular birlikte değerlendirildiğinde, çalışmanın araştırma sorularına birbiriyle ilişkili üç düzeyde yanıt verilmektedir. İlk olarak, turist rehberliği programlarında öğrenim gören öğrenci sayıları 2019–2025 döneminde artış göstermiş; mezun sayıları da 2016–2024 döneminde yükselen bir eğilim sergilemiştir. Bu bulgu, turist rehberliği eğitim sisteminin son yıllarda genişleyen bir öğrenci stoğu ve düzenli bir mezun akışı ürettiğini göstermektedir. İkinci olarak, mevcut öğrenci sayıları ve mezun akışı birlikte değerlendirildiğinde, eğitim sisteminden gelen potansiyel arz havuzunun mevcut eylemli ve toplam ruhsatlı rehber sayıları karşısında dikkate değer bir büyüklüğe ulaştığı görülmektedir. Üçüncü olarak, bu arz görünümü, 7500 sayılı Kanun sonrası mesleğe giriş, eğitim kapasitesi ve insan kaynağı planlaması tartışmalarının yalnızca mevcut rehber sayıları üzerinden değil, eğitim sisteminde biriken öğrenci ve mezun akışı dikkate alınarak değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bu bulgular, turist rehberliği literatüründe uzun süredir tartışılan hizmet kalitesi, turist deneyimi, destinasyon imajı ve kültürel aktarım konularına arz yönlü bir boyut eklemektedir. Önceki çalışmalar turist rehberlerinin ziyaretçi deneyimini şekillendirme, destinasyonu temsil etme ve kültürel bilgiyi yorumlama rollerini vurgulamaktadır (Ap & Wong, 2001; Cohen, 1985; Karagöz & Gürge, 2021). Bu çalışmanın bulguları ise söz konusu mesleki rolün sürdürülebilirliğinin yalnızca rehberlerin hizmet performansıyla değil, mesleğe yönelen insan kaynağının niceliği, niteliği ve mesleğe geçiş süreçleriyle de ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu açıdan turist rehberliği mesleğinin geleceği, hizmet sunumu ve turist deneyimi kadar eğitim sistemi ve iş gücü arzı üzerinden de tartışılmalıdır.

Turist rehberliği eğitimi ve mesleğe giriş süreçlerine ilişkin literatür de bu değerlendirmeyi destekleyen bir zemin sunmaktadır. Alan yazında turist rehberliği programlarının müfredat yapıları, öğretim elemanı profilleri, farklı eğitim düzeyleri, uygulama süreçleri ve çalışma kartı uygulamaları çeşitli yönleriyle ele alınmıştır (Aslan & Yenipınar, 2025; Atay vd., 2022; Keleş vd., 2024; Şengel & Demiroğlu, 2024; Temizkan & Timur, 2020). Bu çalışma, söz konusu eğitim tartışmalarını öğrenci stoğu ve mezun akışı üzerinden genişletmektedir. Başka bir ifadeyle, turist rehberliği eğitiminin yalnızca program içeriği veya mesleki yeterlilik üretme kapasitesiyle değil, mesleğe yönelen potansiyel iş gücü hacmiyle birlikte değerlendirilmesi gerektiği görülmektedir.

7500 sayılı Kanun sonrasında ortaya çıkan tartışmalar da bu arz görünümünü daha önemli hâle getirmektedir. Güncel çalışmalar, Türkçe rehberlik uygulaması, yabancı dil şartı, farklı disiplinlerden mezun olanların mesleğe geçişi ve kısa süreli eğitim programları gibi düzenlemeleri kariyer kaygısı, haksız rekabet algısı, mesleki itibar, hizmet kalitesi ve yabancı dil yeterliliği bağlamında ele almaktadır (Aysin Örnek, 2025; Can & Korkmaz, 2025; Çıkı vd., 2025; Düz, 2024; Özsoy, 2025; Şahin, 2025; Uzun & Uçgun, 2025). Bu çalışmada ortaya konulan öğrenci ve mezun stoğu ise bu tartışmaların yalnızca hukuki düzenleme veya mesleki algı düzeyinde değil, potansiyel iş gücü arzı ve kapasite planlaması düzeyinde de ele alınması gerektiğini göstermektedir. Bu nedenle 7500 sayılı Kanun sonrası mesleğe giriş kanallarındaki çeşitlenme, toplam rehber sayısından daha geniş bir insan kaynağı planlaması meselesi olarak değerlendirilmelidir.

Turist rehberliği iş gücü arzının sağlıklı biçimde izlenebilmesi, öğrenci, mezun ve mevcut rehber sayılarının ötesinde daha ayrıntılı veri setlerine ihtiyaç olduğunu da göstermektedir. Öğrenci ve mezun sayıları ile eylemli/eylemsiz rehber istatistikleri arz yönlü görünümü değerlendirmek için önemli bir başlangıç sunmaktadır. Bununla birlikte rehberlerin yıllık çalışma günleri, organize tur hacmi, seyahat acentelerinin rehber talebi, dil bazlı rehber kullanımı, destinasyonlara göre rehber ihtiyacı ve mezunların mesleğe geçiş oranları gibi göstergeler olmadan turist rehberliği iş gücü piyasasının bütüncül biçimde izlenmesi güçleşmektedir. Bu açıdan bulgular, yalnızca mevcut potansiyel arz yoğunluğunu değil, turist rehberliği alanında düzenli, karşılaştırılabilir ve kurumlar arası veri paylaşımına dayalı bir izleme altyapısına duyulan ihtiyacı da görünür kılmaktadır.

Yabancı dil yeterliliği, bu izleme ihtiyacının önemli boyutlarından biridir. Çalışma doğrudan dil bazlı rehber arzını ölçmemekle birlikte, 7500 sayılı Kanun son-

rası Türkçe rehberlik uygulaması ve mesleğe giriş kanallarındaki çeşitlenme, toplam rehber sayısının yanı sıra rehberlerin dil yeterlilikleri, uzmanlık alanları ve beceri kompozisyonunun da izlenmesini gerekli kılmaktadır. Türkçe rehberlik uygulaması kısa vadede iç turizmde rehberlik hizmetine erişimi artırabilecek bir düzenleme olarak değerlendirilebilir (Şahin, 2025). Bununla birlikte Türkiye turizminin uluslararası ziyaretçi pazarlarıyla güçlü ilişkisi dikkate alındığında, yabancı dil yeterliliğine sahip rehber arzının uzun vadeli gelişimi; mezun tercihleri, dil belgesi başvuruları, çalışma kartı verileri ve dil bazlı rehber talebi üzerinden ayrıca izlenmelidir (Aysin Örnek, 2025; Can & Korkmaz, 2025; Özsoy, 2025).

Genel olarak değerlendirildiğinde, bu çalışma turist rehberliği mesleğinde eğitim sistemi, mesleğe giriş süreçleri ve mevcut rehber stoğu arasındaki ilişkinin birlikte ele alınmasının önemini ortaya koymaktadır. Bulgular, turist rehberliği alanında insan kaynağı planlamasının yalnızca rehber sayısına değil, öğrenci ve mezun akışına, mesleğe geçiş oranlarına, dil kapasitesine, yeterlilik standartlarına ve sektörel talep göstergelerine dayalı olarak ele alınması gerektiğini düşündürmektedir. Bu yönüyle turist rehberliği iş gücü arzı, düzenli biçimde izlenmesi gereken çok boyutlu bir planlama alanı olarak değerlendirilebilir.

Teorik Katkılar

Bu çalışma, turist rehberliği literatürüne iş gücü arzı ve mesleğe geçiş dinamikleri açısından katkı sunmaktadır. Turist rehberliği araştırmalarında rehberlerin hizmet kalitesi, turist deneyimi, destinasyon temsili ve mesleki algıları önemli bir yer tutmakla birlikte, mesleğin eğitim sistemi tarafından üretilen potansiyel arz yapısı daha sınırlı biçimde ele alınmıştır (Ap & Wong, 2001; Cohen, 1985; Karagöz & Gürge, 2021). Bu çalışma, turist rehberliği mesleğini yalnızca hizmet sunumu veya mesleki performans bağlamında değil, eğitim kapasitesi, mezun akışı ve insan kaynağı planlaması bağlamında da tartışmaya açmaktadır.

İkinci olarak çalışma, öğrenci stoğu, mezun akışı ve mevcut eylemli/toplam ruhsatlı rehber sayılarını aynı değerlendirme çerçevesinde ele alarak turist rehberliği iş gücü arzına ilişkin betimsel bir görünüm sunmaktadır. Bu kapsamda kullanılan Potansiyel Arz Yoğunluğu Göstergesi, eğitim sistemi tarafından üretilen potansiyel arz havuzunun mevcut rehber stoğu karşısındaki göreli büyüklüğünü görünür kılan bir karşılaştırma aracı olarak değerlendirilmektedir. Gösterge, kesin bir arz fazlası veya talep yetersizliği ölçümü sunmaktan ziyade, turist rehberliği iş gücü arzının izlenmesine yönelik betimsel bir değerlendirme zemini sağlamaktadır.

Üçüncü olarak çalışma, Cobweb yaklaşımı ile mesleki kapanma/profesyonelleşme tartışmalarını turist rehberliği iş gücü arzı bağlamında birlikte kullanmaktadır. Cobweb yaklaşımı, eğitim sisteminden gelen arzın iş gücü piyasasına zaman gecikmeli biçimde yansımasını yorumlamaya olanak sağlarken, mesleki kapanma/profesyonelleşme yaklaşımı, mezun sayıları ile fiili mesleğe geçiş arasındaki yeterlilik, ruhsatlandırma ve çalışma kartı süreçlerinin önemini görünür kılmaktadır (Ezekiel, 1938; Hall, 2008; Wilensky, 1964; Witt & Witt, 1995). Bu yönüyle çalışma, turist rehberliği iş gücü arzının yalnızca niceliksel büyüklük üzerinden değil, mesleki yeterlilikler ve kurumsal giriş mekanizmalarıyla birlikte ele alınabileceğini ortaya koymaktadır.

Pratik Katkılar

Araştırmanın bulguları, turist rehberliği eğitimi, meslek örgütleri ve turizm politikası açısından çeşitli pratik çıkarımlar sunmaktadır. İlk olarak, turist rehberliği alanında insan kaynağı planlamasının yalnızca mevcut eylemli rehber sayıları üzerinden yapılması sınırlı bir bakış sunabilir. Öğrenci kontenjanları, mezun akışı, mesleğe geçiş süreçleri, çalışma kartı verileri ve eylemli/eylemsiz rehber sayıları birlikte izlendiğinde, turist rehberliği iş gücü arzına ilişkin daha dengeli bir değerlendirme yapılabilir.

İkinci olarak, YÖK ve üniversiteler açısından turist rehberliği programlarının kontenjanları ve program kapasitesi, orta ve uzun vadeli insan kaynağı görünümüyle birlikte ele alınmalıdır. Program kapasitesinin yalnızca öğrenci talebi veya kurumsal genişleme üzerinden değil, mezunların mesleğe geçiş oranları, çalışma kartı edinme süreçleri, sektörel talep göstergeleri ve bölgesel ihtiyaçlarla birlikte değerlendirilmesi daha sağlıklı bir planlama sağlayabilir.

Üçüncü olarak, üniversitelerin turist rehberliği programlarında niceliksel mezun üretiminin yanında mesleki yeterlilik setlerine de odaklanması önem taşımaktadır. Yabancı dil yeterliliği, destinasyon bilgisi, kültürel aktarım becerileri, iletişim becerileri, dijital rehberlik uygulamaları, kriz yönetimi ve grup yönetimi gibi alanlar, turist rehberliği mesleğinin uzun vadeli niteliği açısından izlenmesi gereken başlıklar arasında yer almaktadır (Akdu & Akdu, 2024; Çıkı vd., 2025; Kavak & Emir, 2023; Toksöz & Öter, 2022).

Dördüncü olarak, Kültür ve Turizm Bakanlığı, TUREB, YÖK, üniversiteler ve meslek örgütleri arasında düzenli veri paylaşımına dayalı bir izleme mekanizmasının geliştirilmesi yararlı olacaktır. Böyle bir mekanizma, öğrenci sayıları, mezun akışı, çalışma kartı başvuruları, eylemli/eylemsiz rehber sayıları, dil bazlı rehber arzı, rehberlerin çalışma yoğunluğu, organize tur hacmi ve mezunların mesleğe geçiş oranları gibi göstergelerin birlikte izlenmesine katkı sağlayabilir.

Son olarak, Türkçe rehberlik uygulamasının kısa vadede iç turizmde rehberlik hizmetine erişimi artırma potansiyeli bulunmakla birlikte, yabancı dilde hizmet verebilen rehber arzının uzun vadeli gelişimi ayrıca takip edilmelidir. Bu nedenle ilgili kurumların yalnızca toplam rehber sayısına değil, rehberlerin dil yeterlilikleri, uzmanlık alanları ve beceri kompozisyonuna da odaklanması önem taşımaktadır (Aysin Örnek, 2025; Can & Korkmaz, 2025; Özsoy, 2025; Şahin, 2025).

Araştırmanın Sınırlılıkları ve Gelecek Çalışmalara Öneriler

Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. İlk olarak araştırma, kamuya açık resmi istatistikler ve mevzuat metinleri üzerinden yürütülmüştür. Bu nedenle bulgular, turist rehberliği iş gücü arzına ilişkin betimsel bir görünüm sunmakta; rehberlerin gelir düzeyi, çalışma gün sayısı, mesleğe geçiş oranı, seyahat acentelerinin rehber talebi veya organize tur hacmi gibi değişkenleri doğrudan ölçmemektedir. Gelecek çalışmalarda eylemli turist rehberleri, seyahat acenteleri, meslek örgütleri ve kamu kurumlarını kapsayan çok aktörlü araştırma desenleri kullanılabilir.

İkinci olarak çalışma, 7500 sayılı Kanun'un etkilerini nedensel olarak ölçen bir araştırma tasarımına sahip değildir. Bu nedenle bulgular, kanun değişikliğinin doğrudan sonuçları olarak değil, 7500 sayılı Kanun sonrası tartışmalar bağlamında turist rehberliği iş gücü arzının mevcut görünümünü ortaya koyan betimsel bulgular olarak değerlendirilmelidir. Gelecek çalışmalarda kanun öncesi ve sonrası dönemleri karşılaştıran boylamsal araştırmalar yapılabilir. Bu tür çalışmalar, Türkçe rehberlik uygulamasının mesleğe giriş, çalışma kartı başvuruları, yabancı dil rehberliği ve rehber istihdamı üzerindeki etkilerini daha ayrıntılı biçimde inceleyebilir.

Üçüncü olarak araştırma, ulusal düzeydeki veriler üzerinden yürütülmüştür. Oysa turist rehberliği iş gücü arzı; destinasyon türü, turist profili, sezonluk yoğunluk, rehber odalarının bölgesel yapısı ve dil talebi gibi değişkenlere göre farklılaşabilir. Bu nedenle gelecek çalışmalarda farklı destinasyonlar, rehber odaları veya eğitim kurumları üzerinden bölgesel karşılaştırmalar yapılması yararlı olacaktır.

Son olarak, gelecek araştırmalarda turist rehberliği iş gücü piyasasının talep tarafını daha doğrudan ölçen veri setlerinin kullanılması önem taşımaktadır. Organize tur hacmi, seyahat acentelerinin rehber kullanım oranları, rehberlerin yıllık çalışma günleri, gelir düzeyleri, mesleki motivasyonları, yabancı dil bazlı rehber talebi ve mezunların mesleğe geçiş oranları birlikte ele alındığında, turist rehberliği alanındaki arz ve talep dinamikleri daha kapsamlı biçimde değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

Akdu, S., & Akdu, U. (2024). Güney Avrupa ülkelerinde turist rehberliği mesleği eğitimi ve mesleğe kabul sürecinin değerlendirilmesi. *Turist Rehberliği Dergisi*, *7*(2), 123-147.

Akyüz, M. (2026). Profesyonel turist rehberlerinin yeni Turist Rehberliği Meslek Yönetmeliği algısı. *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism, Recreation and Sports Sciences*, *9*(1), 377-397. https://doi.org/10.53353/atrss.1719699

Ap, J., & Wong, K. K. (2001). Case study on tour guiding: Professionalism, issues and problems. *Tourism Management*, *22*(5), 551-563.

Aslan, S. C., & Yenipınar, U. (2025). Turizm rehberliği lisansüstü programlarının müfredat yapılarının incelenmesi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, *36*(2), 24-44. https://doi.org/10.17123/atad.1608847

Atay, L., Güvenç, A., & Bozdoğan, S. (2022). Turist Rehberliği Programlarındaki Öğretim Elemanlarına ve Öğretim Planlarına Yönelik Bir Değerlendirme. *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, *7*(1), 1-26. https://doi.org/10.37847/tdtad.1022630

Aysin Örnek, N. (2025). Türkçe rehberlik mesleğe açılan yeni bir kapı mı? Rehber adayları perspektifinden bir uygulama. *Turizm Akademik Dergisi*, *12*(2), 309-322.

Aysin Örnek, N., & Karamustafa, K. (2025). Scenarios for the future of tour guiding: A Delphi-based analysis for 2040. *Futures*, *165*, 103497.

Bowen, G. A. (2009). Document Analysis as a Qualitative Research Method. *Qualitative Research Journal*, *9*(2), 27-40. https://doi.org/10.3316/QRJ0902027

Braverman, H. (1974). *Labor and monopoly capital: The degradation of work in the twentieth century*. Monthly Review Press.

Can, B., & Korkmaz, H. (2025). Turist rehberi adaylarının 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanununda yapılan değişiklik hakkındaki değerlendirmeleri. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, *13*(2), 1855-1874.

Cohen, E. (1985). The tourist guide: The origins, structure and dynamics of a role. *Annals of Tourism Research*, *12*(1), 5-29.

Çıkı, K. D., Gümüş Dönmez, F., & İnan, R. (2025). Güncellenen Turist Rehberliği Meslek Kanununun öğrencilerin bakış açısından değerlendirilmesi: Vakıf ve devlet üniversitesi karşılaştırması. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *26*(3), 1229-1254.

Çokişler, N. (2022). Turizm rehberliği eğitiminde parçalanmış yapı sorunu: Öyküleyici alan yazın incelemesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (50), 398-410.

Çokişler, N. (2023). Türkiye'de turist rehberliği mesleği: Tarihsel bir bakış açısı. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, *34*(3), 80-108.

Düz, B. (2024). 'Türkçe rehberlik' düzenlemesini içeren kanun değişikliğinin ardından turist rehberliği meslek kuruluşlarına yönelik algılar: TUREB ve ANRO hakkında bir metafor analizi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *27*(52), 627-649. https://doi.org/10.31795/baunsobed.1509750

Ezekiel, M. (1938). The cobweb theorem. *The Quarterly Journal of Economics*, *52*(2), 255-280.

Hall, C. M. (2008). *Tourism planning: Policies, processes and relationships (2nd ed.)*. Pearson Education.

İlhan, Y., & Soybalı, H. H. (2018). Turist Rehberlerinin Mesleki Sorunları Üzerine Bir Araştırma. *Turist Rehberliği Dergisi (TURED)*, *1*(1), 13-23. https://doi.org/10.34090/tured.443615

Johnston, M. P. (2014). Secondary data analysis: A method of which the time has come. *Qualitative and Quantitative Methods in Libraries*, *3*(3), 619-626.

Karagöz, D., & Gürge, M. (2021). Turist rehberliği bilgisinin sistematik analizi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, *5*(4), 2522-2541. https://doi.org/10.26677/TR1010.2021.884

Keleş, Y., Özgül, A., & Ural, A. (2024). Türkiye'deki turizm rehberliği tezsiz yüksek lisans programlarının öğretim programlarına ilişkin eleştirel bir çözümleme. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, *8*(1), 259-281. https://doi.org/10.32572/guntad.1411810

Kürkçü, M. (2018). Rehber adayları gözünden turist rehberliği bölümleri ders programları ve uygulamalardaki yanlışlıklar. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, *8*(2), 437-449. https://doi.org/10.13114/MJH.2018.433

Özkan, B. İ., Bayram Öz, E., & Özoğul Balyalı, T. (2025). 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu değişikliği üzerine bir inceleme. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, *13*(1), 719-737.

Özsoy, A. (2025). Reflections of Law No. 7500 amendment on career decidedness of tourist guidance students. *Geographies, Planning & Tourism*, *5*(1), 59-74. https://doi.org/10.5505/gpts.2025.22932

Pelit, E., & Katırcıoğlu, E. (2018). Turist rehberliği mesleğinde taraflar açısından yaşanan sorunlar üzerine bir değerlendirme. *Turist Rehberliği Dergisi (TURED)*, *1*(2), 74-94. https://doi.org/10.34090/tured.486198

Pond, K. Lingle. (1993). *The professional guide : dynamics of tour guiding*. Van Nostrand Reinhold.

Resmî Gazete. (2024). *7500 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*. https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/04/20240427-1.htm

Standing, G. (2011). *The precariat: The new dangerous class*. Bloomsbury Academic.

Şahin, İ. (2025). Turist rehberleri yabancı dil şartının kaldırılması ve Türkçe rehberlik hakkında ne düşünüyor? *7. Ulusal Turist Rehberliği Kongresi Bildirileri E-Kitabı*, 76-86.

Şengel, Ü., & Demiroğlu, H. (2024). Turizm rehberliği mesleği çalışma kartlarının farklı eğitim düzeylerine göre verilmesi üzerine bir değerlendirme. *Journal of Humanities and Tourism Research*, *14*(4), 609-626.

Temizkan, R., & Timur, B. (2020). Türkiye'deki turist rehberliği eğitim modellerinin karşılaştırmalı bir analizi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, *4*(4), 3550-3569. https://doi.org/10.26677/TR1010.2020.578

Turist Rehberleri Odaları Birliği. (2026). *Rehber İstatistikleri*. TUREB. https://www.tureb.org.tr/RehberIstatistik, Erişim Tarihi: 24.03.2026

Uzun, S., & Uçgun, G. Ö. (2025). Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nda yeni dönem: 2024 değişikliklerinin tarihsel perspektifle karşılaştırmalı analizi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, *36*(3), 1-23. https://doi.org/10.17123/atad.1652618

Wilensky, H. L. (1964). The professionalization of everyone? *American Journal of Sociology*, *70*(2), 137-158.

Witt, S. F., & Witt, C. A. (1995). Forecasting tourism demand: A review of empirical research. *International Journal of Forecasting*, *11*(3), 447-475. https://doi.org/10.1016/0169-2070(95)00591-7

Yetgin, D., & Benligiray, S. (2019). The effect of economic anxiety and occupational burnout levels of tour guides on their occupational commitment. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, *24*(4), 333-347. https://doi.org/10.1080/10941665.2018.1564681

Yükseköğretim Kurulu. (2026). *Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi*. YÖK. https://istatistik.yok.gov.tr, Erişim Tarihi: 24.03.2026

Zengin, B., Eker, N., & Erkol Bayram, G. (2017). Turist rehberliği meslek kanununun profesyonel turist rehberlerince değerlendirilmesi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, *14*(2), 142-156.

Çıkar Çatışması: Yazar herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Etik Onayı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara riayet edildiğini yazar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Turizm Akademik Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir.

Bilgilendirilmiş Onam Formu: Araştırmada insan katılımcılardan doğrudan veri toplanmadığı için bilgilendirilmiş onam formu gerekmemektedir.

Yazar Katkı Beyanı: 1. Yazar %100

Etik Kurul Onayı: Bu çalışma etik kurul gerektirmeyen çalışmalar arasında yer almaktadır.

EXTENSIVE SUMMARY

Evaluating Tourist Guiding Labour Supply in Türkiye after Law No. 7500

Beybala TİMUR*

Introduction

The tourist guiding profession is one of the key human resource components of the tourism sector, as tourist guides play an important role in interpreting destinations, transferring cultural and historical knowledge, managing visitor experiences, and representing destinations in direct interaction with tourists. In Türkiye, the profession has been regulated through formal legal and institutional frameworks, particularly under Law No. 6326 on the Tourist Guiding Profession. More recently, the amendments introduced by Law No. 7500 have brought renewed attention to entry requirements, Turkish-language guiding, foreign language competence, alternative entry pathways, and the future structure of the profession.

The main purpose of this study is to descriptively evaluate the current outlook of tourist guiding labour supply in Türkiye in light of the debates that emerged after Law No. 7500. Rather than measuring the direct effects of the legal amendment, the study focuses on the supply-side structure of the profession by examining student stocks, graduate flows, and the existing stock of active and total licensed tourist guides. In this respect, the study aims to make visible the potential labour supply generated by the higher education system and to discuss what this outlook may imply for human resource planning in tourist guiding.

Method

This study was designed as a descriptive study based on document review and secondary data analysis. It does not employ a causal research design, an econometric model, or a before-and-after impact analysis of Law No. 7500. Instead, it uses publicly available official statistics and relevant legal documents to evaluate the current supply-side outlook of the tourist guiding profession in Türkiye.

The document review component of the study focuses on the legal and institutional framework regulating the tourist guiding profession, particularly Law No. 6326 and the amendments introduced by Law No. 7500. The secondary data analysis component relies on two official data sources. The first is the Higher Education Information Management System of the Council of Higher Education, which provides data on student numbers and graduate numbers in tourist guiding programs. The second is the data published by the Union of Tourist Guides Chambers, which provide information on active and inactive licensed tourist guides in Türkiye.

According to the data used in the study, there are 14,827 licensed tourist guides in Türkiye, of whom 10,824 are active and 4,003 are inactive. Higher education data were used to examine student stocks and graduate flows in associate degree, undergraduate, and non-thesis master's programs in tourist guiding. Program durations were considered to interpret the delayed transition from education to the labour market: two years for associate degree programs, four years for undergraduate programs, and one year for non-thesis master's programs. These durations were not treated as exact graduation assumptions, but as a descriptive framework for interpreting potential graduate flows.

To compare the potential supply generated by the education system with the existing guide stock, the study calculated a descriptive indicator called the Potential Supply Intensity Indicator. Potential supply was defined as the sum of currently enrolled students and graduates from tourist guiding programs within the relevant period. This potential supply pool was then compared with two reference groups: active tourist guides and total licensed tourist guides. The indicator does not measure actual employment pressure, definitive labour oversupply, or insufficient demand. Rather, it provides a descriptive comparison of the potential supply pool relative to the existing guide stock.

Results

The findings show that tourist guiding education in Türkiye has expanded in recent years. The total number of students enrolled in tourist guiding programs increased from 11,299 in the 2019–2020 academic year to 17,172 in 2024–2025. This represents an increase of approximately 52 percent in the student stock. Undergraduate programs constitute the largest share of tourist guiding education, while non-thesis master's programs have also become a visible part of the education structure.

* Corresponding author at: Eskisehir Osmangazi University, Faculty of Tourism, Department of Gastronomy and Culinary Arts,
E-mail Address: beybalatimur@ogu.edu.tr

Graduate numbers have also increased over time. The total number of graduates from tourist guiding programs increased from 982 in 2016–2017 to 2,703 in 2023–2024. Across the 2016–2024 period, a total of 15,672 students graduated from tourist guiding programs. The annual average number of graduates was approximately 1,959 across the full period, while the average for the most recent five-year period rose to around 2,400. These figures indicate that the higher education system has been producing a steady and increasing flow of potential entrants into the profession.

The current student stock suggests that this supply-side trend may continue in the coming years. Based on the existing graduate production pattern, simple descriptive scenarios indicate that tourist guiding programs may produce approximately 12,000 new graduates in the 2025–2029 period and around 24,000 new graduates in the 2025–2034 period. These values do not assume that all graduates will enter the tourist guiding profession. Rather, they indicate the potential graduate volume that may be produced by the education system under current conditions.

When student and graduate data are evaluated together, the scale of the potential supply pool becomes more visible. The study calculated a potential supply pool of 32,844 individuals by combining currently enrolled students and graduates from tourist guiding programs. When this figure is compared with the number of active tourist guides, the Potential Supply Intensity Indicator is 3.03. When it is compared with the total number of licensed tourist guides, the indicator is 2.21. These values show that the potential supply pool generated by the education system has reached a notable level relative to the existing active and licensed guide stock.

However, these results should not be interpreted as definitive evidence of labour oversupply or insufficient demand in the tourist guiding labour market. Not all students graduate, not all graduates complete the professional entry process, and not all licensed guides work actively in the field. Similarly, the number of active guides does not fully represent the actual demand capacity of the sector. For this reason, the Potential Supply Intensity Indicator should be read as a descriptive supply-side indicator that makes the relative size of the potential supply pool visible.

The findings also indicate that tourist guiding labour supply should not be evaluated only through the number of currently active guides. Student stocks, graduate flows, transition into the profession, working card applications, foreign language competence, and sectoral demand indicators should be monitored together. This is particularly important because demand for tourist guiding services does not increase automatically in direct proportion to total tourist arrivals. Factors such as organized tour volume, destination structure, tourist profile, travel agency practices, language segments, and seasonal patterns also shape the demand for tourist guiding services.

The findings can also be interpreted through the conceptual logic of the Cobweb approach. Since tourist guiding education produces graduates with a time lag, decisions about program capacity and student quotas may affect the labour supply only after several years. This delayed structure makes it necessary to consider medium- and long-term human resource planning rather than focusing only on short-term sectoral expectations. In addition, the diversification of entry pathways after Law No. 7500 raises important questions about professional standards, foreign language competence, skill composition, and the long-term sustainability of the profession.

Conclusion

Overall, the study shows that tourist guiding labour supply in Türkiye should be evaluated through a broader supply-side perspective that includes higher education capacity, graduate flows, professional entry processes, and the existing stock of licensed guides. The findings do not prove a definitive supply-demand imbalance. Instead, they indicate that the potential supply generated by the education system has reached a level that should be monitored carefully in terms of human resource planning.

The study contributes to the literature in three main ways. First, it shifts the discussion on tourist guiding from service performance, professional perceptions, and tourist experience toward labour supply and professional entry dynamics. Second, it brings together student stocks, graduate flows, and guide statistics in the same analytical frame and offers a descriptive supply-side outlook for the tourist guiding profession. Third, it uses the Potential Supply Intensity Indicator as a descriptive comparison tool to make the relative size of the potential supply pool visible.

The findings also have practical implications for tourism policy, tourist guiding education, and professional organizations. Human resource planning in tourist guiding should not focus only on increasing the number of guides. Instead, student quotas, graduate output, transition into the profession, working card data, foreign language competence, and sectoral demand indicators should be monitored together. A coordinated data-sharing and monitoring mechanism among the Council of Higher Education, the Ministry of Culture and Tourism, the Union of Tourist Guides

Chambers, universities, and professional organizations may support more balanced planning in the field.

The issue of foreign language competence also requires long-term monitoring. Turkish-language guiding may increase accessibility to the profession and support domestic tourism in the short term. However, given Türkiye's strong connection with international visitor markets, the long-term development of the supply of foreign-language guides should be regularly assessed. Therefore, policy discussions should focus not only on the total number of guides but also on their language competencies, areas of specialization, and skill composition.

Finally, the study has some limitations. It is based on publicly available official statistics and legal documents. It does not directly measure guide workload, income levels, organized tour volume, travel agency demand, annual working days, or actual transition rates from graduation to professional guiding. Future research may strengthen this line of inquiry through longitudinal designs, regional comparisons, and qualitative studies involving active guides, travel agencies, public institutions, professional organizations, and newly certified Turkish-language guides.